

Oriëntatie op jezelf en de wereld - peuters (pre-fase)

Kinderen doen in betekenisvolle situaties ervaringen op over:

Jezelf en de ander

Gevoelens, wensen en opvattingen

- herkennen van eigen gevoelens
- omgaan met eigen gevoelens
- herkennen van gevoelens en emoties bij anderen (b)

Samen leven en samenwerken

- zorgen voor een plek voor jezelf binnen de eigen groep
- rekening houden met anderen binnen de groep
- beseffen dat er overeenkomsten en verschillen zijn in gedrag van mensen (b)
- ontdekken dat er algemeen aanvaarde waarden en normen zijn (b)
- beseffen dat je elkaar in een groep nodig hebt en afhankelijk bent van elkaar (bijv. bij samen spelen) (b)
- ervaren van verschillende rollen bij samen spelen en samenwerken (b)

Relaties en seksualiteit

- ontdekken van kenmerken en uitingen van vriendschap
- bespreken wat verliefdheid betekent en manieren waarop mensen hieraan uiting geven

De samenleving

(Veilige) leefomgeving

- aandacht hebben en zorg dragen voor de eigen leefomgeving
- ontdekken dat een veilige leefomgeving vraagt om hygiënisch, nauwkeurig, veilig en zorgzaam handelen (bijv. omgaan met voorwerpen, apparaten en gereedschappen en beseffen dat iets gevaarlijk kan zijn)

Organisatie van de samenleving

- ontdekken dat er mensen zijn die de leiding hebben over groepen mensen (Wie is de baas?) (b)
- verkennen van leefregels en afspraken in de groep, thuis en op straat (b)
- kennismaken met verschillende voorzieningen in de samenleving zoals politie, brandweer en verzorgingshuis (b)

Wonen, werken en recreëren

- ontdekken hoe mensen wonen en leven in de eigen buurt
- kennismaken met enkele beroepen en bezigheden van volwassenen in de naaste omgeving
- verkennen wat mensen doen in hun 'vrije tijd'

Deelnemen aan het verkeer

- veilig gedragen op straat (lopen, spelen)

Consument zijn

- verkennen van de rol van geld (kopen, verkopen, ruilen)

Culturen, leefgewoonten en levensbeschouwingen

- kennismaken met gebruiken, leefgewoonten en feestdagen in de eigen omgeving (b)
- ontdekken dat mensen verschillende talen spreken

De ruimte om je heen

Bouw en processen van de aarde

- experimenteren met verschillende soorten grond (zand en klei)
- bespreken van natuurrampen zoals overstroming, windhoos en aardbeving (processen van de aarde)

Weer, klimaat en hemellichamen

- praten over weersverschijnselen zoals wind, regen, storm en sneeuw en de relatie met de seizoenen
- praten over de invloed van weer en seizoenen op de mens
- aandacht hebben voor begrippen als zon, maan en sterren

Inrichting en indeling van de ruimte

- bekijken van en praten over elementen in de directe omgeving (bijv. huizen, tuinen, straten, pleinen, winkels, parkeerplaatsen, tram- en spoorlijnen)
- aandacht hebben voor milieuzorg zoals 'afval in de afvalbak'

Landbouw, industrie en logistiek

- ontdekken en praten over ons voedsel (Waar komt het vandaan en hoe wordt het gemaakt?)

Planten, dieren en de mens

Omgaan met de natuur

- ontmoeten, verwonderen en beseffen van de grote diversiteit aan planten, dieren en schimmels (paddenstoelen)
- ervaren van schoonheid en esthetische waarde van natuur (met planten en dieren)
- waarnemen en verkennen van de omgeving met alle zintuigen
- ervaren dat het uiterlijk van planten en bomen verandert met de seizoenen
- met zorg omgaan met planten en dieren

Planten en dieren

- waarnemen van herkenbare onderdelen van de plant en van het dier
- verkennen van uiterlijke kenmerken van planten en dieren zoals vorm, kleur, bouw en beharing

De mens

- aanwijzen en benoemen van onderdelen van het eigen lichaam
- ontdekken en benoemen van duidelijke uiterlijke kenmerken van mensen en overeenkomsten of verschillen met andere mensen

Groeien, bloeien en voortplanten

- ervaren dat planten groeien en bloeien
- bespreken dat baby's geboren worden
- bespreken dat jonge dieren geboren worden of uit een ei komen
- ervaren dat mensen en dieren groeien en ouder worden

Gezondheid en hygiëne

- verzorgen van het eigen lichaam

Tijd

Besef van tijd

- verkennen van de indeling en het verloop van de dag (dagritme) en de namen voor de verschillende momenten: ochtend, middag, avond, nacht
- gesprekjes voeren waarin begrippen voorkomen die te maken hebben met tijdsbeleving en tijdsbesef zoals nu, straks, toen, vroeg/laat, lang/kort, even, langzaam/snel
- ontdekken van de functie van een klok (bijv. de klok waarop je aan de wijzer ziet dat het later wordt en hoe laat het is)

Historisch tijdsbesef

- navertellen van gebeurtenissen in de juiste volgorde

Verschijnselen uit natuurkunde en techniek

Natuurkundige verschijnselen

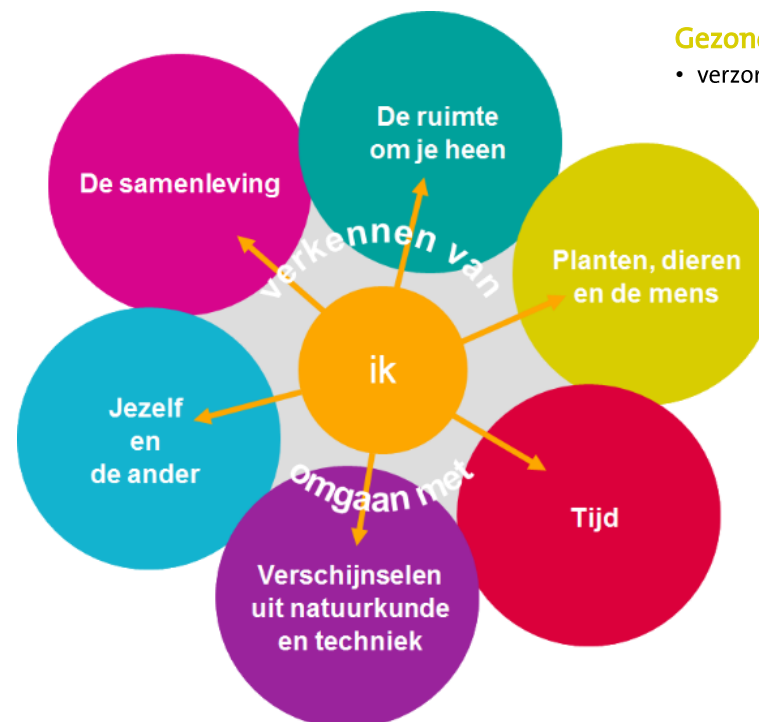
- verkennen en benoemen van dingen als resultaat van: ik zie, ik hoor, ik voel, ik ruik, ik proef
- ontdekken en verwonderen over: licht (licht en donker), geluid (volume, toonhoogte), temperatuur (warmte), kracht (van water, van magneten) en elektriciteit (lamp)

Materialen, stoffen en voorwerpen

- experimenteren met veilige materialen, stoffen en voorwerpen

Technische principes en systemen

- experimenteren met constructiematerialen

(b) = aspect van burgerschap